

Indenrigs- og Socialministeriet
Handicap
J.nr. 2008-4815
hfp

22. juni 2009

**Redegørelse
om regeringens handicappolitiske initiativer
siden seneste redegørelse af 5. september 2008**

Redegørelsen indeholder bidrag fra:

Beskæftigelsesministeriet	2
Finansministeriet	3
Forsvarsministeriet	3
Fødevarerministeriet	4
Indenrigs- og Socialministeriet.....	5
Integrationsministeriet	13
Justitsministeriet	13
Kirkeministeriet	13
Kulturministeriet.....	14
Miljøministeriet	15
Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse.....	15
Ministeriet for Videnskab, teknologi og Udvikling.....	16
Skatteministeriet	19
Statsministeriet	19
Transportministeriet.....	19
Undervisningsministeriet	20
Økonomi- og Erhvervsministeriet	24

Beskæftigelsesministeriet har oplyst følgende:

Arbejdsmarkedsstyrelsen har i perioden 3. kvrt. 2008 – 2. kvrt. 2009 iværksat følgende handicappolitiske initiativer:

”Handicap og job – det kan lade sig gøre”

I april 2009 lancerede Regeringen den 4 årige strategi ”Handicap og job – det kan lade sig gøre”. Strategien opstiller tre konkrete mål:

- andelen af virksomheder, der har personer med handicap ansat, skal vokse med fem procentpoint,
- fem procentpoint flere end i dag skal være trygge ved at arbejde sammen med en psykisk syg
- 15 procent af de førtidspensionister, der tager imod strategiens tilbud om at komme til afklaringssamtaler i jobcentre, skal komme i beskæftigelse

Strategien indeholder ni konkrete initiativer, der er rettet mod følgende tre indsatsområder:

- Det skal være lettere at kombinere handicap og job
- Vi skal samle viden om, hvilke veje der effektivt fører til beskæftigelse for personer med handicap
- Vi skal sprede viden om, hvordan det er muligt at kombinere handicap og job.

Indsatsområderne dækker både fastholdelse og inklusion af personer med handicap på arbejdsmarkedet.

Der er afsat 50 mio. kr. til initiativerne, som er valgt, så de på forskellig vis dækker i forhold til, hvor langt forskellige grupper er fra arbejdsmarkedet, og hvilke der kan være med til at bringe dem i job. Initiativerne vil blive sat i gang løbende over de næste 4 år.

Strategien vil blive evalueret af SFI.

Puljen for personer med psykiske lidelser – ansøgningsrunde 2008

Som led i satspuljeaftalen for 2008 blev der oprettet en pulje til initiativer for personer med en psykisk lidelse, der er visiteret til matchgruppe 4 og 5 eller er visiteret til et fleksjob, herunder personer af anden etnisk oprindelse end dansk samt beskæftigede, der har/får en psykisk lidelse. Ved ansøgningsrunden indkom i alt 33 ansøgninger til en samlet værdi af knap 48 mio. kr. Af de indkomne ansøgninger opnåede 2 ansøgninger støtte for knap 4,7 mio. kr.

Puljen støtte til handicappede – ansøgningsrunde 2008

Ved ansøgningsrunden for 2008 blev to overordnede målgrupper prioriteret: Personer med ikke-synligt handicap (ADHD, epileptikere, udviklingsforstyrrelser og lignende) og Blinde og svagsynede. Ved ansøgningsrunden indkom i alt 39 ansøgninger til en samlet værdi af knap 101 mio. kr. Af de indkomne ansøgninger opnåede 9 ansøgninger tilsagn om støtte for i alt 18,5 mio. kr.

Finansministeriet har oplyst følgende:

Pilotprojekter med brugertilfredshedsundersøgelser

Som en del af aftalen mellem regeringen, Dansk Folkeparti og Ny Alliance om Finansloven for 2008 skal der i 2009 og 2010 gennemføres pilotprojekter med sammenlignelige brugertilfredshedsundersøgelser på institutionsniveau på børne-, ældre- og handicapområdet i et antal kommuner. Brugertilfredshedsundersøgelserne på handicapområdet forventes at vedrøre handicappede i botilbud og handicappede, der modtager hjemmehjælp. Erfaringerne for pilotprojekterne vil være grundlag for politiske drøftelser om en national udrulning fra 2011.

Tilgængelighedsinitiativer ved Slots- og Ejendomsstyrelsen

Finansministeriet har ved Slots- og Ejendomsstyrelsen taget tiltag til og planlagt en række tiltag for så vidt angår tilgængelighed til de ejendomme, som Slots- og Ejendomsstyrelsen på vegne af staten administrerer. Slots- og Ejendomsstyrelsen afrapporterer halvårligt disse tiltag til Folketingets Ombudsmand, og i forhold til den anmodede opdatering med tiltag siden 5. september 2008 fremgår disse tiltag af afrapporteringer, som Slots- og Ejendomsstyrelsen ved brev af 8. december 2008 har sendt til Folketingets Ombudsmand. Næste afrapportering fremsendes i løbet af juni 2009

Forsvarsministeriet har oplyst følgende:

Forsvarsministeriets departement og underliggende myndigheder arbejder fortsat målrettet og aktivt på at øge antallet af ansættelser inden for det rummelige arbejdsmarked på forsvarets arbejdspladser, og der er sket fremskridt siden sidste års redegørelse. I 2. kvartal 2008 var der således 554 personer beskæftiget under det rummelige arbejdsmarked på Forsvarsministeriets myndighedsområde, mens der i 1. kvartal 2009 var 604 personer.

Forsvarskommandoen

I forsvaret udføres stadig et meget stort og engageret arbejde med at hjælpe de medarbejdere, der kommer ud for en varig funktionsnedsættelse.

For fortsat at leve op til forsvarets sociale ansvar og for at ensrette sagsbehandlingen, er der igangsat et arbejde med at udvikle en policy for støtte til medarbejdere med nedsat funktionsevne. Den er under endelig udarbejdelse og forventes at træde i kraft i efteråret 2009.

For at kunne omsætte policyen til aktiv handling er der oprettet en rehabiliteringsenhed med en centralt placeret tovholderfunktion, som skal sikre, at de medarbejdere, der pludseligt rammes af nedsat funktionsevne, hjælpes og støttes i hele rehabiliteringsprocessen frem mod en ny jobfunktion. Tovholderen sikrer samspillet og kommunikationen mellem de implicerede parter og den overordnede styring af forløbet. Der arbejdes således efter en "team-model", hvor de relevante faglige ressourcepersoner, herunder socialrådgiver, job- og uddannelsesrådgiver, læge, psykolog, personalejurist m.fl. knyttes til "sagen" og kan bidrage til en hurtig og kvalificeret løsning. Medarbejderen inddrages

selv aktivt i forløbet, men skal ikke selv rette henvendelse til de forskellige aktører, ligesom overblik og dokumentation samles ét sted. Initiativet blev igangsat i april 2009, og forsvaret forventer at anvende 4 årsværk på opgaven.

Endvidere har Forsvaret via Interforce indgået partnerskabsaftaler med en række virksomheder, der stiller uddannelses- og lærepladser til rådighed for skadede medarbejdere, der skal omskoles med henblik på genplacering i forsvaret eller i civilt job. Forsvaret har ligeledes afsat et antal interne praktikstillinger til formålet.

For at sikre, at der bliver en ensartethed i sagsbehandlingen landet over, både for sagsgangen og de tilbud, der ydes den enkelte, har Forsvarets Personeltjeneste påbegyndt processen med at udarbejde retningslinjer for behandling af denne type sager.

Indsatsen afspejler forsvarets behov for at agere i forhold til de medarbejdere, der kommer hjem fra internationale missioner med skader på krop og sjæl. Dog retter indsatsen sig naturligvis ikke alene mod denne medarbejdergruppe. Det vil således blive overvejet, hvorvidt den særlige indsats for de medarbejdere, der kommer skadet hjem fra internationale missioner på sigt skal udvikles til at gælde for alle medarbejdere i forsvaret, som udsættes for en varig funktionsnedsættelse.

Beredskabsstyrelsen

I 2008 lancerede Beredskabsstyrelsen "Varslings-ordningen for døve, hørehæmmede og døvblevne". Det betyder, at døve, hørehæmmede og døvblevne kan blive varslet via sms. Når der varsles med en eller flere af sirenerne i det landsdækkende sirenevarslingssystem, vil der samtidig blive udsendt en sms-besked til de døve, hørehæmmede og døvblevne, som er tilmeldt Beredskabsstyrelsens og Rigspolitiets ordning. Døve, hørehæmmede og døvblevne bliver dermed varslet samtidig med øvrige borgere.

Endvidere foretager Beredskabsstyrelsen i øjeblikket en større renovering/ombygning af styrelsens lejemål i Birkerød. Styrelsen er i den forbindelse - som ved alle byggerier i styrelsen - opmærksom på at leve op til de gældende krav til handicapfaciliteter, særlige sanitære forhold, indgangsforhold m.v.

Fødevareministeriet har oplyst følgende:

Fødevareministeriet har ikke selvstændige initiativer eller regelsæt på handicapområdet.

Handicaptilgængelighed på hjemmesiden

Fødevareministeriet har fokus på at leve op til de krav, der stilles af IT- og Telestyrelsen til offentlige hjemmesider for så vidt angår tilgængelighed mv. Fødevareministeriets hjemmesider vurderes hvert år via "Bedst på Nettet" på en lang række parametre - herunder tilgængelighed for bl.a. synshandicappede. Det er således muligt at få læst alle siderne højt - bortset fra tilfælde, hvor tekniske problemer umuliggør det.

Fødevareministeriet har i 2009 fået en fælles hjemmeside, og der er blevet gennemført en analyse af tilgængeligheden i samarbejde med leverandøren. Analy-

sen viste, at der tilsammen er fundet 24 fejl i forhold til tilgængelighed – De fleste af disse fejl forventes at blive løst i 2009, mens en mindre del af fejlene vil blive løst fremadrettet. Samlet set vurderer vi, at det vil give en væsentlig forbedring af tilgængeligheden.

Indenrigs- og Socialministeriet har oplyst følgende:

Borgerstyret personlig assistance

Med lov nr. 388 af 25. maj 2009 er der etableret nye regler om udmåling af det kontante tilskud til borgerstyret personlig assistance (BPA), som træder i kraft 1. juli 2009. Loven giver ministeren mulighed for at fastsætte nærmere regler om udmåling af kontant tilskud, herunder udgifter til hjælpernes løn m.v., arbejdsgiveropgaver og administrative opgaver. I bekendtgørelsen fastsættes det, at der i den kommunale udmåling af tilskud skal tages højde for arbejdsmarkedspension, løn under sygdom, barnets 1. og 2. sygedag samt alle tids- og stedbestemte tillæg, funktions- og kvalifikationstillæg samt anciennitet. Med de nye udmålingsregler skabes der en mere ensartet praksis for udmåling til BPA, og samtidig forbedres borgernes mulighed for at rekruttere og fastholde de nødvendige hjælpere i BPA-ordningen.

I loven er der desuden fastsat nærmere regler om flytning over kommunegrænse. Reglerne sikrer, at borgerne kan fastholde deres hjælpere ved flytning over kommunegrænse. Endelig fastsættes det, at kommunalbestyrelsen i tilfælde af dødsfald skal dække dokumenterede omkostninger til hjælpere i en måned efter den måned, hvor dødsfaldet er sket. Hermed undgås der usikkerhed omkring, hvem der varetager opgaverne i forbindelse med dødsfald.

Organisationen LOBPA har opnået støtte fra en pulje, der har til formål at støtte etableringen af medlemsstyrede foreninger, der kan yde BPA.

Der foretages et udbud af en rådgivningsfunktion for borgere, der har en BPA-ordning. Rådgivningen skal sikre, at borgere i målgruppen får målrettet rådgivning om varetagelsen af arbejdsgiveransvaret over for ansatte hjælpere.

Ratifikation af FN's konvention om rettigheder for personer med handicap

Folketinget vedtog den 28. maj 2009 beslutningsforslag B 194 om ratifikation af FN's konvention om rettigheder for personer med handicap og traf dermed beslutning om at forpligte Danmark til at efterleve konventionens principper. Som opfølgning på ratifikationen er der med satspuljen for 2009 afsat 2 mio. kr. til en oplysningskampagne om de rettigheder, der findes i konventionen.

Evaluerings af VISO

Daværende Velfærdsministeriet gennemførte i efteråret 2008 sammen med Undervisningsministeriet en ekstern evaluering af VISO, der skulle sætte fokus på kvaliteten og relevansen af den rådgivning, som VISO giver til de kommunale sagsbehandlere og borgere, samt på oplevelsen af tilfredsheden med VISO. Evalueringen blev offentliggjort 25. februar 2009, og viste, at VISO er en stærk støttefunktion for kommunerne i vanskelige enkeltsager på det sociale område og på specialundervisningsområdet. Evalueringen viste også, at der generelt er stor tilfredshed blandt VISOs brugere med den gratis rådgivning og udredning, VISO yder i de komplicerede enkeltsager, men pegede også på nogle områder, der kan forbedres. I 2008 var der 2763, der henvendte sig til VISO

for at få hjælp, hvilket er en stigning på 60 pct. i forhold til 2007. Henvendelser vedrørende handicapproblematikker udgør en stor andel, og knap en fjerdedel af henvendelserne kommer fra borgere, mens de resterende er fra sagsbehandlere, personale på botilbud mv.

Undersøgelse af de kommunale handicapråds gennemslagskraft

I forbindelse med kommunalreformen blev det lovpligtigt, at alle kommuner har et handicapråd bestående af såvel repræsentanter for kommunalbestyrelsen som for handicaporganisationerne. Rådet skal høres over alle initiativer af betydning for mennesker med handicap. Center for Ligebehandling af Handicappede har på vegne af daværende Velfærdsministerium undersøgt, i hvilket omfang de nye lovpligtige kommunale handicapråd har fået gennemslagskraft til at påvirke kommunalbestyrelsernes beslutninger og initiativer. I januar 2009 offentliggjorde Velfærdsministeriet undersøgelsen, der peger på, at de nye kommunale handicapråd reelt styrker dialogen mellem kommunalbestyrelsen, kommunens forvaltninger og de lokale handicaporganisationer og er med til at sikre inklusion af mennesker med funktionsnedsættelser.

Den fælles tolkeløsning

I satspuljeaftalen for 2009 blev det besluttet at afsætte midler til en fælles tolkeløsning. På den baggrund er der nedsat en tværministeriel arbejdsgruppe, der skal komme med forslag til en fælles tolkeløsning, der skal sikre mennesker med et hørehandicap en lovsikret ret til tolk på de områder, der i dag dækkes af Det Sociale Tolkeprojekt. Den tværministerielle arbejdsgruppe består af Beskæftigelsesministeriet, Finansministeriet, Justitsministeriet, Kirkeministeriet, Kulturministeriet, Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration, Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse, Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling, Undervisningsministeriet og Indenrigs- og Socialministeriet. Indenrigs- og Socialministeriet varetager formandskabet.

Arbejdsgruppens forslag forventes at blive forelagt regerings styregruppe medio august 2009. Det forventes, at lovforslag om en fælles tolkeløsning vil blive fremsat i efteråret 2009 med forventet ikrafttrædelse 1. januar 2010.

Forenkling af regler om støtte til køb af handicapbil

I 2007 blev der nedsat en arbejdsgruppe om modernisering og afbureaukratisering af regler om støtte til køb af handicapbil. Arbejdsgruppens arbejde er skrevet ind som en del af kommuneaftalen for 2009. Der er desuden som led i kvalitetsreformen afsat 15 mio. kr. årligt på Finansloven for 2009 til en modernisering og afbureaukratisering af regler om støtte til køb af handicapbil. Med henblik på at kvalificere arbejdsgruppens arbejde, blev der ultimo 2008 igangsat en kortlægning af den konkrete sagsbehandling af sager om støtte til køb af handicapbil, samt den konkrete udmøntning af støtte. Undersøgelsen forventes at foreligge medio 2009.

Det forventes, at der kan fremsættes forslag om forenkling og modernisering af regler om støtte til køb af handicapbil i efteråret 2009 med forventet ikrafttrædelse 1. januar 2010.

Familievejlederordningen efter lov om social service

Den 1. juli 2009 træder en ny lov i kraft, der giver indenrigs- og socialministeren bemyndigelse i serviceloven til at fastsætte regler om en familievejlederordning for familier med børn med betydelig og varigt nedsat funktionsevne. Formålet er at sikre, at familierne inden for tre måneder, efter at kommunen har fået kendskab til, at barnets funktionsnedsættelse er konstateret, får et tilbud

om indgående rådgivning og vejledning fra kommunen. Familievejlederen skal bl.a. kunne tilbyde en helhedsorienteret information og vejledning om familiens rettigheder og hjælpemuligheder på tværs af sektorerne. Familievejlederen har ikke kompetence til at træffe afgørelse i forhold til familien eller barnet.

Pasning af nærtstående med handicap eller alvorlig sygdom

1. januar 2009 trådte nye regler i kraft for servicelovens § 118 om pasning af nærtstående med handicap eller alvorlig sygdom. Ændringerne er en del af regeringens kvalitetsreform og sikrer større fleksibilitet for personer, der ønsker at passe en nærtstående i hjemmet i en kortere periode. Flexibiliteten understøtter opfyldelsen af de meget forskelligartede og skiftende behov for pleje og omsorg, der ofte kendetegner alvorlige sygdomsforløb og handicap.

Levevilkårsundersøgelse om blinde

I satspuljeaftalen for 2009 er der afsat 2 mio. kr. til gennemførelse af en undersøgelse om samfundsdeltagelse for mennesker med synshandicap med henblik på at sikre, at den fremtidige indsats for at forbedre mulighederne for samfundsdeltagelse for mennesker med synshandicap tager udgangspunkt i en dokumenteret viden om, hvor problemerne opstår.

SFI har i samarbejde med Dansk Blindesamfund og Indenrigs- og Socialministeriet udarbejdet en projektbeskrivelse. Undersøgelse vil finde sted i 2009, og det forventes, at resultatet af undersøgelsen kan offentliggøres i foråret 2010.

Tilsynsundersøgelsen

Som opfølgning på sagerne om svigt og overgreb i botilbud, som blev vist på tv fra Strandvænget i Nyborg og Bostedet Sjælør i København i februar 2007, gennemførte Ankestyrelsen i 2007 en undersøgelse af kommunernes og regionernes tilsynspraksis i forhold til voksne beboere på botilbud. Det var lige efter kommunalreformen, hvorfor kommunerne ikke var kommet helt på plads med hensyn til organisering og indhold af tilsynet. Denne undersøgelse er Ankestyrelsen blevet bedt om at gentage i 2008. Den nye undersøgelse, der forventes offentliggjort efter sommerferien i 2009, er udvidet i forhold til undersøgelsen fra 2007, så den også omfatter tilsyn på børneområdet. Den omfatter endvidere tilsyn med domfældte udviklingshæmmede og andre personer med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne, som i henhold til dom eller kendelse, vilkår for tiltalefrafald eller prøveløsladelse skal undergives tilsyn af de sociale myndigheder. Undersøgelsen er endvidere suppleret med en række yderligere spørgsmål vedrørende handleplaner, klagehåndtering og indberetning af magt-anvendelse.

Botilbudspuljen

Pulje på 50 mio. kr. til en styrket indsats på botilbud efter SEL § 107 og § 108 mv.

Satspuljepartierne har i satspuljeaftalen 2008 afsat 50 mio. kr. i alt i årene 2008-2011 målrettet en ekstra indsats i botilbud mv. Puljen skal primært anvendes til at sikre en større kvalitet i indsatsen over for mennesker, der bor i botilbud mv. og til projekter, der hjælper beboerne til at hævde deres selvbestemmelse. Puljen anvendes til følgende initiativer:

1. Kompetenceudvikling i botilbud

2. Forsøg med nye måder at tilrettelægge hjælpen på i botilbud
3. Uddannelse af beboere i medborgerkompetencer
4. Kommunikationsprojekt
5. Vidensportal og E-learning
6. Idé og demokratiprojekt rettet mod udviklingshæmmede
7. Projekt om politikformulering og pårørendesamarbejde.
8. Kvalificering af kommunal sagsbehandling og anvisning af boliger til personer med særlige behov

Ad. 1 Kompetenceudvikling i botilbud:

En ansøgningspulje på kr. 24. mio. udmeldes medio 2009. Ansøgerne er kommunalbestyrelser og regionsråd. Der kan søges til kvalitets- og kompetenceudviklingsinitiativer, som kan forbedre indsatsen på botilbuddene i kommunen/regionen.

Ad. 2: Forsøg med nye måder at tilrettelægge hjælpen på i botilbud:

Projektet forventes koblet til projekt Forsøg med BPA for nye målgrupper (udviklingshæmmede). Servicestyrelsen er i gang med designet af rammerne for gennemførelsen af forsøget, der forventes iværksat ultimo 2009.

Ad. 3: Uddannelse af beboere i medborgerkompetencer.

Projektet iværksættes medio 2009 og forventes at indeholde 3 overordnede initiativer: a) Udviklingsprojekter for Udviklingshæmmede med betydelig nedsat funktionsevne, b) Udviklingsprojekter for Udviklingshæmmede med mindre nedsat funktionsevne, c) Udviklingsprojekt for sindslidende. Fokus i alle tre initiativer rettes mod tilpasset formidling af information om egne rettigheder samt udvikling af kompetencer til udøvelsen af disse i praksis. Derudover indgår der en erfaringsopsamling i projektet i tilknytning til Vidensportalen (pkt. 5)

Ad. 5. Vidensportal og e-learning

Servicestyrelsen er i gang med udarbejdelse af projektbeskrivelse. Projektet kobles til ad 1) Kompetenceudvikling i botilbud og ad 3) Uddannelse i medborgerkompetencer. Arbejdet med udviklingen af portalen igangsættes i efteråret 2009, således at erfaringer fra de nævnte projekter kan formidles undervejs i forløbet samt anvendes som grundlag for netværksdannelse.

Betalingsundersøgelse

Indenrigs- og Socialministeriet har bedt Ankestyrelsen om at gennemføre en undersøgelse af kommunernes administration af reglerne om beboerens betaling for botilbud til midlertidigt ophold, jf. servicelovens § 107 og øvrig beboerbetaling i forbindelse med midlertidigt ophold. Resultaterne af undersøgelsen forventes at foreligge i sensommeren 2009.

Indberetning af utilsigtede hændelser i den øvrige sociale sektor

Der skal ifølge finanslovsaftalen for 2009 og som del af kvalitetsreformen i 2009 etableres en forsøgsordning i ”et mindre antal kommuner for den øvrige sociale sektor end ældrepleje, hvor plejepersonale, beboere og pårørende m fl. får mulighed for anonymt at indberette fejl, utilsigtede hændelser, svigt i plejen

m.v. til et lokalt forankret indberetningssystem. Indenrigs- og Socialministeriet har bedt Servicestyrelsen om at stå for et forsøgsprojekt på området.

Brugertilfredshedsundersøgelser

Som led i kvalitetsreformen udvikler regeringen sammen med kommuner og eksperter et fleksibelt redskab til at gennemføre sammenlignelige brugertilfredshedsundersøgelser, herunder på handicapområdet. I forbindelse med finansloven for 2008 blev der indgået aftale om, at der i 2009 og 2010 skal gennemføres pilotprojekter med brugertilfredshedsundersøgelser på blandt andet handicapområdet i et antal kommuner.

Kortlægning og udvikling af beskyttet beskæftigelse

SFI har gennemført en undersøgelse ”Beskyttet beskæftigelse – en kortlægning” offentliggjort i forsommeren 2009. Kortlægningen er et led i regeringens beskæftigelsesstrategi for personer med handicap fra 2004, og har til formål at tilvejebringe en grundlæggende viden om området for beskyttet beskæftigelse. I tilknytning hertil er der afholdt en konference, hvor resultaterne fra SFI’s undersøgelse samt anden viden inden for området formidles.

Desuden er der igangsat modelprojekter vedr. beskyttet beskæftigelse, hvor fem kommuner deltager. Servicestyrelsen har i 2008 udsendt pjecen ”Spring ud i det – job på almindelige arbejdspladser”. Pjecen er så vidt muligt tilpasset udviklingshæmmedes kognitive og kommunikative forudsætninger, og formidler viden om mulighederne for job på almindelige arbejdspladser.

Kvalificering af indsatsen for familier med børn med handicap (KIFA)

Der blev over satspuljen for 2005 afsat 25,4 mio. kr. (2005 priser) fordelt på årene 2005-2008 til KIFA med det formål at fremme en kvalificering af indsatsen for familier med handicappede børn. Fokus er på samarbejdet mellem myndighed og forældre – herunder sagsbehandlingen. KIFA-puljen er delt op i tre etaper:

1. etape: Identifikation af problemstillinger (2005-2008)
2. etape: Metodeudvikling (2007-2008)
3. etape: Implementering og spredning (2008-2010)

Første og anden etape er afsluttet og har mundet ud i en værktøjskasse for kommunerne. Ultimo 2008 udmeldtes en pulje på 10 mio. kr. til KIFAs tredje etape, hvor kommuner har søgt tilskud til at implementere redskaberne fra værktøjskassen. I alt 21 kommuner har fået tilskud (heraf 5 på reservation, som forventes efterfølgende at opnå tilskud) og projekterne startes op juni 2009. Projekterne forventes afsluttet ultimo 2010. Deloitte Business Consulting yder procesbistand til projektkommunerne og udfører evalueringen af etape 3, der forventes klar medio 2011.

ADHD-projekt

Der er over satspuljen for 2009 afsat i alt 26 mio. kr. til gennemførelse af et projekt med fokus på forbedring af den sociale indsats for børn, unge og voksne med ADHD. Projektet skal danne baggrund for udviklingen af en national ADHD-handlingsplan. Hovedelementerne i projektet, der vil løbe i perioden 2009-2012, er:

- Kortlægning af den eksisterende indsats på området

- Udvikling og afprøvning af screeningsværktøj i tilbud på udsatteområdet
- Gennemførelse af udviklingsprojekter
- Løbende og afsluttende formidlingsaktiviteter
- Igangsættelse af forskningsprojekt om ADHD, diagnoseperspektivets betydning mv.
- Udvikling af National handlingsplan

Revideret vejledning om træning i kommuner og regioner

Indenrigs- og Socialministeriet er sammen med Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse ved at revidere den fælles 'Vejledning om træning i kommuner og regioner'. Vejledningen omhandler relevante bestemmelser på træningsområdet i sundheds- og sociallovgivningen. Den er bl.a. opdateret vedrørende nye bestemmelser på området om hjemmetræning af børn med handicap efter serviceloven og vederlagsfri fysioterapi efter sundhedsloven. Vejledningen har været i høring og ventes udsendt i sommeren 2009.

Ledsageordning 12 – 16-årige

Servicestyrelsen gennemførte i 2008 en undersøgelse om brugen af ledsageordningen for unge mellem 16 og 18 samt perspektivet i at tilbyde en tilsvarende ordning for unge med handicap mellem 12 og 15. Denne analyse dannede baggrund for iværksættelsen af et forsøg med ledsageordning for unge 12-15 årige med handicap. Satspuljepartierne har således i satspuljeaftalen 2008 afsat kr. 4 mio i alt i perioden 2009-2010 til gennemførelse af forsøg med ledsageordning for unge 12-15 årige med handicap. Forsøget er iværksat medio 2009 og vil omfatte ca. 80 unge fordelt på 11 kommuner, som alle får tildelt 15 timers ledsagelse om måneden i 17 måneder inden for projektperioden. Formålet med forsøget er at afdække behovet for udvidelse af ledsageordningen til unge efter SEL § 45. Servicestyrelsen er projektleder og foretager den løbende evaluering, som forventes offentliggjort primo 2011.

Fortsatte projekter under Nye og nemmere veje

Puljen Nye og nemmere veje fra 2006 rummer en række projekter målrettet handicapområdet, der enten er blevet afsluttet det sidste år eller er under afslutning. Det gælder bl.a. tre projekter forestået af Servicestyrelsen: Overgangsproblemer fra barn til voksen, Handicappede og foreningslivet og Den koordinerende sagsbehandler.

Servicestyrelsen har i juni 2009 gennemført fem temadage om overgangsproblemer for mennesker med handicap. Temadagene fokuserer på de udfordringer, der knytter sig til overgange for børn og unge med handicap, eksempler på kommuners tilrettelæggelse og håndtering af overgangssituationer samt metoder til samarbejde med andre afdelinger, andre forvaltninger og UU-vejledere.

Projekt Den koordinerede sagsbehandler på handicapområdet har i foråret 2009 lanceret en omfattende hjemmeside med redskaber, der kan forbedre kommunernes koordination i handicapsager. I forbindelse med lanceringen gennemføres i juni 2009 tre landsdelsdækkende konferencer om emnet målrettet ledere og sagsbehandlere på området.

I projekt Handicappede og Foreningslivet har Servicestyrelsen i 2008/2009 gennemført en undersøgelse af handicappedes deltagelse i det almindelige foreningsliv. Undersøgelsen er en gentagelse af en undersøgelse fra 2003 og skal bl.a. belyse, om der er sket positive forandringer i andelen af mennesker med handicap, som er medlemmer i det almindelige foreningsliv. Undersøgelsen offentliggøres medio 2009.

Modelprojekter om forebyggelse af seksuelle overgreb

Der er gennemført modelprojekter om forebyggelse af seksuelle overgreb mod mennesker med handicap. Modelprojekterne er satspuljefinansieret, og er igangsat i 2007. Der har været deltagelse af fem projektkommuner: Esbjerg, Åbenrå, Ålborg, Odense og Lolland. Der udgives en samlet værktøjskasse om forebyggelse og behandling af seksuelle overgreb baseret på erfaringerne fra modelprojekterne. Værktøjskassen samt supplerende formidlingsmateriale offentliggøres sommeren 2009.

Unge og selvbestemmelse

I tilknytning til ansøgningspuljen til styrkelse af indsatsen for børn og unge med handicap og deres muligheder for øget selvbestemmelse og brugerinddragelse, har Servicestyrelsen gennemført en tværgående erfaringsopsamling med udgangspunkt i de projekter, som har modtaget støtte fra puljen.

I den forbindelse har styrelsen i juni 2009 lanceret en guide til unge med handicap ”Vigtige valg” om valg af bolig, uddannelse, arbejde og fritid. Der er desuden gennemført to temadage for unge i målgruppen samt produceret en film om unge med handicap og selvbestemmelse. Materialet er formidlet via Servicestyrelsens hjemmeside.

Arbejdsgruppe om forebyggelse af seksuelle overgreb mod mennesker med handicap

Velfærdsministeren har i 2008 nedsat en arbejdsgruppe om forebyggelse af seksuelle overgreb mod mennesker med handicap. Arbejdsgruppen forventes at komme med sin rapport inden efteråret 2009. Rapporten vil indeholde anbefaling til kommende initiativer, samt en oversigt over eksisterende viden på området (dansk og udenlandsk)

Prisloft på mad

Som en del af finansloven for 2009 indføres et loft over egenbetaling for madservice i plejeboliger mv. Denne betaling kan maksimalt udgøre 3.000 kr. pr. måned for fuld forplejning for beboere i plejebolig og plejehjem, botilbud efter lov om social service §§ 107 og 108 og lignende bo enheder, hvortil der er knyttet omsorgs- og servicefunktioner med tilhørende personale, herunder friplejeboliger. Modtagergruppen er ældre og handicappede, der er visiteret til madservice efter § 83.

Madudvikling

Ved satspuljeforhandlingerne for 2007 blev der ifm. puljen til kvalitetsudvikling af ældreområdet afsat penge til udvikling af madområdet med henblik på at sikre, at madtilbuddene tager højde for individuelle ønsker og behov, at der er noget at vælge mellem, og at maden er af god ernæringsmæssig kvalitet. Der blev afsat 12 mio. kroner i 2007-2010.

Modtagergruppen er ældre og handicappede, der modtager madservice, kommunalbestyrelserne, medarbejderne og leverandørerne. Der er overordnet tale om fire udviklingsinitiativer:

- Kostpolitik
- Produktudvikling af emballage og transport
- Spisesituation og spisemiljøer
- Udbredelse af erfaringer og viden om god mad

Servicebevis

Med Folketingets vedtagelse af lovforslag L113 (Markedsføring af leverandører samt servicebevis til personlig og praktisk hjælp), får kommunerne pr. 1. juli 2009 mulighed for at tilbyde borgere, der er visiteret til hjælp efter § 83, et servicebevis.

Med servicebeviset kan borgerne selv ansætte en person eller virksomhed til at levere hjælpen. Borgerne er som udgangspunkt selv arbejdsgiver i ordningen, men kan vælge at overdrage retten til at ansætte hjælpen til en nærtstående, en organisation eller en virksomhed.

Med lovforslaget ønsker regeringen at udvide og forbedre borgernes grundlag for og adgang til frit at vælge, hvem der skal levere personlig og praktisk hjælp efter serviceloven.

Fast kontaktperson

Siden den 1. januar 2009 er kommunalbestyrelsen forpligtet til at tilbyde alle modtagere af personlig og praktisk hjælp efter § 83 i serviceloven en fast kontaktperson på myndighedsniveau. Det indebærer, at alle modtagere af personlig og praktisk hjælp i forbindelse med afgørelsen skal informeres om, hvilken person der kan kontaktes på myndighedens vegne, hvis modtageren har spørgsmål, der relaterer sig til visiteret eller modtaget hjælp efter § 83, eller hvis den visiterede hjælp ikke leveres i overensstemmelse med afgørelsen, jf. reglerne om erstatningshjælp.

Med tilbuddet om en fast kontaktperson for modtagere af personlig og praktisk hjælp sikres, at modtagere af personlig og praktisk hjælp ved, hvem de kan kontakte, når der opstår spørgsmål om den personlige og praktiske hjælp. Dermed sikres også, at hjemmehjælpsmodtagere får en nemmere adgang til en person i hjemmeplejen, der har kendskab til deres forhold.

Bredere boligvalg for handicappede

Ændring af lov om almene boliger m.v. § 109. stk. 2

Pr. 1. januar 2008 trådte en ny bestemmelse i *lov om almene boliger m.v.* i kraft, der bidrager til at sikre selvhjulpne stærkt bevægelseshæmmede og disses familier et bredere boligvalg. I henhold til lovens § 109, stk. 2 er det således et krav, at der i almene familieboliger, der opføres som tæt lavt byggeri i én etage med et bruttoetageareal på 85 kvm. eller derudover, skal være mindst ét bade- og toiletrum med frit manøvreareal med en diameter på mindst 1,5 m.

Efter de gældende regler vil almene ældreboliger som hovedregel være indrettet således, at de er tilgængelige for alle, herunder for stærkt bevægelseshæmmede, som benytter visse kørestole. Personer, som har familie og børn, bør imidlertid kunne vælge en familiebolig i stedet for en ældrebolig.

Det nuværende bygningsreglement stiller krav om, at der i badeværelser skal være 1,1 m fri afstand foran håndvask, wc osv. Dette krav tilgodeser langt de fleste kørestolsbrugere. Der er imidlertid kørestolsbrugere, som ikke kan benytte disse badeværelser, fordi deres kørestole kræver et frit manøvreareal med en diameter på minimum 1,5 m.

Fortrinsret for bevægelseshæmmede til ledige boliger

Ændring af bekendtgørelse om udlejning af almene boliger m.v. § 6, stk. 2, § 9, stk. 3 & 4

Pr. 1. september 2008 trådte nye bestemmelser i kraft i *bekendtgørelse om udlejning af almene boliger m.v.* I udlejningsbekendtgørelsen § 6, stk. 2 er der således indført en bestemmelse, der giver husstande med stærkt bevægelseshæmmede fortrinsret på ventelisten til ledige boliger, som opfylder kravene til denne personkreds, jf. almenboliglovens § 109, stk. 2.

Lavere grundkapital og højere maksimumbeløb til handicapboliger

Pr. 1. januar 2008 og frem til 31. december 2010 er den kommunale grundkapital for ældreboliger nedsat fra 14 pct. til 7 pct. Endvidere blev maksimumbeløbet for byggeriets anskaffelsessum for etablering af boligerne pr. 1. januar 2008 forøget med 12 pct. i visse dele af landet, hvor prispresset er størst. Opjusteringen skete udover den almindelige prisregulering, jf. § 15, stk. 2, 4. pkt. i *bekendtgørelse om støtte til almene boliger m.v.* Pr. 1. juli 2009 opjusteres maksimumbeløbet yderligere i Odense, Silkeborg, Horsens, Fredericia, Kolding og Vejle kommuner med 6 pct.

Integrationsministeriet har oplyst følgende:

Integrationsministeriet har ingen nye handicappolitiske initiativer haft siden august 2008.

Justitsministeriet har oplyst følgende:

Justitsministeriet oplyser, at ministeriet fortsat iagttager gældende regler for handicaptilgængelighed, men at der ikke herudover er iværksat eller påtænkt iværksat handicappolitiske initiativer siden den 5. september 2008.

Kirkeministeriet har oplyst følgende:

Kirkeministeriet har fortsat fokus på handicaptilgængelighed til folkekirkens bygninger og kirkegårde. Nedenfor følger ministeriets initiativer.

Eksempler på god tilgængelighed i kirkebygninger lagt på www.tilgaengelighed.km.dk (2009)

Der udsendes i juni 2009 et brev, hvori ministeriet beder menighedsrådene om at sende billeder af gode tilgængelighedstiltag i deres kirke og menighedslokaler til Kirkeministeriet. De gode eksempler lægges på www.tilgaengelighed.km.dk – til inspiration for andre menighedsråd.

Vejledning om teleslyngelanlæg i kirker og menighedslokaler (2009)

Vejledning om teleslyngelanlæg i kirker og menighedslokaler var sendt i høring fra den 27. marts til den 13. maj 2009. Vejledningen lægges på www.tilgaengelighed.km.dk og indeholder information om, hvordan menighedsrådene skal forholde sig, når de ønsker at installere et teleslyngelanlæg i kirken eller menighedslokaler.

Den Tværministerielle Embedsmandsudvalg om Handicapsspørgsmål (2008-2009)

Ministeriet deltager i Det Tværministerielle Embedsmandsudvalg om Handicapsspørgsmål, som bl.a. udarbejder rapport om den fælles tolkeløsning.

Tilgængelighedsmidler til offentligt byggeri (2008-2009)

Såfremt det igen i år bliver muligt for menighedsrådene at søge satspuljemidler til tilgængelighedsprojekter i offentligt byggeri, vil ministeriet sørge for at gøre menighedsrådene opmærksomme på det via www.tilgaengelighed.km.dk

BEK nr. 902 af 3/9/2008 om menighedsråd for døvemenighederne i folkekirken (2008)

Bekendtgørelsen fastsætter bl.a. regler om, at Kirkeministeriet ansætter en døveprovst for døvemenighederne i folkekirken. Døveprovsten virker som koordineringsudvalgets forretningsførende medlem og drager omsorg for udførelsen af udvalgets beslutninger.

Fysisk tilgængelighed til folkekirken – www.tilgaengelighed.km.dk (2007)

www.tilgaengelighed.km.dk blev udarbejdet i 2007, sammen med en pjece om tilgængelighed i folkekirken. Siden er efterfølgende opdateret med det nye bygningsreglement (BR08). Hjemmesiden er en service til menighedsrådene, hvor de kan finde en tjekliste over, hvad de skal være opmærksomme på i forhold til tilgængeligheden i og omkring kirken. Siden indeholder endvidere lovkrav, anbefalinger og standarder på tilgængelighedsområdet, samt henvisninger til handicaporganisationer.

Kulturministeriet har oplyst følgende:

Kulturministeriet oplyser, at der er taget følgende nye initiativer på handicapområdet siden redegørelsen til Ombudsmanden i september 2008:

Konferencer

November 2008 afholdt Kulturministeriet en velbesøgt nordisk konference om handicappedes synlighed, som led i et nordisk projekt ”Media og funktionshinder”. Projektet omfatter 4 delprojekter:

1. Seminar om forskning om medier-kommunikation-handicappede
2. Nordisk journalistseminarium om temaet handicappede i medierne, billeder, modbilleder, nye perspektiver
3. Nordisk konference om handicappedes synlighed, generelt (Danmark)

4. Filmfestival, med de bedste nordiske film 2008-09 med skildring af personer med handicap (Island).

Oktober 2009 afholder Kulturministeriet en konference, der præsenterer/demonstrerer mulighederne ved digitalt TV for mennesker med handicap.

Tilgængelighed

Der er ydet et tilskud på 447.000 kr. til Frilandsmuseet til etablering af handicaptolletter.

Der er ydet et tilskud på 167.000 kr. til Jagt- og Skovbrugsmuseet til forbedring af adgangsforholdene for handicappede besøgende.

Der er ydet et tilskud på 200.000 kr. til Lokale- og Anlægsfonden i samarbejde med Handicapidrættens Videnscenter til udarbejdelse af rådgivnings- og vejledningsmateriale i forbindelse med idrætsbyggeri.

Der er ydet et tilskud på 550.000 kr. til transformation af Dictus talegenkendelse fra Windows XP til VISTA

Miljøministeriet har oplyst følgende:

For at sætte fokus på, at naturen er for alle danskere, afholder Skov- og Naturstyrelsen landsdækkende events med særligt fokus på et tema. D. 2. september 2008 afholdtes "Grå Picnic" rettet mod ældre danskere fra fx plejehjem. D. 30. august 2009 afholdes et landsdækkende arrangement med fokus på handicappede.

Skovhjelperordningen

Skovhjelperordningen er en samarbejdsordning mellem Skov- og Naturstyrelsen og kommuner. Skovhjelperne er voksne udviklingshæmmede mv., som beskæftiges i naturen for at give skovhjelperne trygge rammer, respekt og få arbejdsopgaver, der passer bedst. Skovhjelperne støttes i at tage ansvar og at komme med deres egen mening. Altså udvikle de udviklingshæmmedes livskvalitet. Der er tilknyttet fagligt personale om personlige spørgsmål. Skov- og Naturstyrelsen stiller arealer, opgavemuligheder, know how mv. til rådighed. Kommunerne står for organisering og finansiering af aktiviteterne for skovhjelperne, herunder transport til/fra arbejdssted, daglig leder, tilsyn mv. indenfor rammerne af Serviceloven mv. Det ældste projekt foregår i Naturcenter Herstedhøje i Vestskoven ved København. I alt omfatter de nuværende 4 projekter 38 "skovhjelperstillinger" – flere forventes.

Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse har oplyst følgende:

Arbejdsgruppen om medicinhandling i botilbud

Den 31. marts 2008 skrev den daværende velfærdsminister til ministeren for sundhed og forebyggelse og opfordrede denne til at undersøge mulighederne for en national måling af forbruget af lægeordineret medicin i landets botilbud, sådan at der tilvejebringes øget viden om forbruget af lægeordineret medicin i landets botilbud. Der er nedsat en arbejdsgruppe i Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse med deltagelse af Indenrigs- og Socialministeriet og KL, der er i

gang med at undersøge mulighederne for at gennemføre en national måling af lægeordineret medicin i landets botilbud.

Nationale anbefalinger for behandling og rehabilitering af hhv. voksne og børn med traumatiske hjerneskader og tilgrænsende lidelser

Sundhedsstyrelsen har igangsat et sundhedsfagligt arbejde med henblik på at udarbejde nationale retningslinjer for behandling og rehabilitering af både børn og voksne med traumatisk hjerneskade, der beskriver den samlede tværfaglige, tværsektorielle og koordinerede indsats. De kommende nationale anbefalinger for mennesker med erhvervet hjerneskade vil bygge på de nyeste faglige standarder og viden på området, herunder behandlingsmetoder, og vil understøtte en styrket organisation, kvalitet og sammenhæng i indsatsen for alle hjerneskadede, uanset hvor i landet man bor. Endvidere vil Sundhedsstyrelsens kommende retningslinjer omfatte en monitorering af indsatsen på området. Sundhedsstyrelsens sundhedsfaglige arbejde om anbefalinger til behandling og rehabilitering af hjerneskadede vil således udgøre en fælles national ramme for en styrket regional og kommunal indsats.

Arbejdet blev igangsat i april 2009 og forventes afsluttet primo 2010.

Aftale om en styrket indsats på apopleksiområdet

Der er mellem regeringen og Dansk Folkeparti indgået aftale om en styrket indsats overfor patienter med moderat til svær apopleksi. Formålet med aftalen er fra centralt hold at understøtte en generel forbedring af indsatsen på apopleksiområdet i regioner og kommuner - særligt på rehabiliteringsområdet - for at undgå, at mennesker rammes af apopleksi, og for at styrke indsatsen for apopleksipatienter i hele patientforløbet fra indlæggelse i den akutte fase til den efterfølgende rehabilitering med fokus på langsigtet opfølgning, træning, forebyggelse og pleje. Aftalen omfatter følgende initiativer:

- de centrale sundhedsmyndigheder gennemfører kampanjer / informationsindsatser for at øge befolkningens opmærksomhed og viden om tidlige symptomer på hjertekarsygdom og akut apopleksi.
- Sundhedsstyrelsen nedsætter sundhedsfaglig arbejdsgruppe med henblik på at udarbejde nationale anbefalinger for behandling og rehabilitering af apopleksipatienter med moderat til svær apopleksi.
- Dialog mellem regeringen og regionerne om at uddanne af neurologisk personale i ultralydsundersøgelser af patienter efter TCI (midlertidig iltmangel til hjernen) eller en apopleksi (blodprop i hjernen) med henblik på at undgå nye blodpropper.
- Dialog mellem regeringen og regionerne om implementering af Dansk Neurologisk Selskabs reviderede "Nationale retningslinjer for intravenøs trombolyselbehandling ved akut iskæmisk apopleksi" fra 2008.

Aftalen om en styrket indsats på apopleksiområdet blev indgået april 2009.

Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling har oplyst følgende:

Initiativer under IT- og Telestyrelsen

Kortlægning af it-tilgængeligheden på offentlige netsteder

På baggrund af Folketingsbeslutning B40 fra 2006 iværksatte Videnskabsministeriet en række initiativer. Blandt disse initiativer er en række kortlægninger af offentlige hjemmesiders tilgængelighed. Den første måling af status for offent-

lige netsteders tilgængelighed blev gennemført juni 2008. Det er indtil videre planen at gennemføre yderligere to kortlægninger med to års interval i henholdsvis 2010 og 2012. Resultaterne af denne kortlægning er publiceret på www.webtjek.itst.dk.

Som udløber af den første kortlægning i 2008 gennemfører IT- og Telestyrelsen, KL og Danske Handicaporganisationer i 2009 en fælles informationsindsats målrettet ledelse, it-chefer og webmastere i stat, regioner og kommuner samt de kommunale handicapråd for netop at sikre, at der til stadighed er fokus på området.

Forsyningspligt for telefoni

I medfør af bekendtgørelse nr. 701 af 26. juni 2008 om forsyningspligtudbydere blev der i 2008 udpeget en forsyningspligtudbyder med virkning fra 1. januar 2009 (TDC A/S). Med udpegningen blev der foretaget visse forbedringer af forsyningspligten på handicapområdet. Ændringerne er sket på følgende områder:

- Teksttelefonitjenesten. Teksttelefonen er med ændringen som udgangspunkt nu web-baseret i stedet for pc-baseret. Der er forsyningspligt på en teksttelefonitjeneste til døve, døvblevne, døvblinde samt grupper af tale- og hørehæmmede, der via den pågældende tjeneste kan kompenseres væsentligt for deres handicap. Teksttelefonen giver mulighed for, at brugerne kan telefonere med brugere af såvel teksttelefoner som andre telefoner (via en tolkecentral).
- En bredbåndsforbindelse til særlige grupper af handicappede. I fremtiden forventes teksttelefonen i udbredt omfang at blive erstattet af videotelefoni. Forsyningspligten blev derfor udvidet med en bredbåndsforbindelse på minimum 512/512 kbit/s til brug for døve, døvblevne, døvblinde samt grupper af tale- og hørehæmmede, der via den pågældende tjeneste kan kompenseres væsentligt for deres handicap. Hastigheden skal som minimum leve op til systemkravene i det software, der understøtter videotelefoni.
- Rabat ved brug af Handicappedes Nummerservice (nummeroplysning). Alle brugere af Handicappedes Nummerservice (nummeroplysning) har mulighed for at få adgang til automatisk viderestilling til det oplyste nummer til reduceret pris, uanset hvilket teleselskab de har abonnement hos. Det forudsætter dog, at den handicappedes teleselskab indgår aftale med forsyningspligtudbyderen af nummeroplysningstjenesten om brug af tjenesten.

It-baserede værktøjer

Videnskabsministeriet har i december 2008 lanceret et tværministerielt samarbejde med Beskæftigelsesministeriet, Finansministeriet og Velfærdsministeriet omkring en fælles strategi for, hvordan staten mest effektivt skaber opmærksomhed omkring tilgængeligheden af it-baserede arbejdsværktøjer til blandt andet intranet, ESDH og lønsystemer. Strategien indeholder en række initiativer, der alle har til formål at sætte fokus på vigtigheden af tilgængeligheden af it-baserede arbejdsværktøjer.

Monitorering og revidering af tilgængelighedsstandard, WCAG

Den åbne standard WCAG (Web Content Accessibility Guidelines) blev en obligatorisk standard for offentlige myndigheder ved indkøb og større ændringer af hjemmesider i Danmark fra 1. januar 2008. Det skete som led i implementeringen af Folketingsbeslutning B 103 om åbne standarder. WCAG blev i

december 2008 opdateret til version 2.0, som nu er den gældende standard for offentlige hjemmesider. I den forbindelse vil IT- og Telestyrelsen opdatere 'Vejledning til WCAG' og 'Udbudsværktøjskassen', der begge kan tilgås fra www.itst.dk.

Digital signatur

I slutningen af 2009 introduceres næste generation af Digital Signatur. Med den nye løsning skal man kun huske ét log-in, som vil gælde til alle offentlige og private tjenester. Spørgsmålet om tilgængelighed for personer med handicap er yderst centralt i arbejdet med etableringen af den nye version af digital signatur. Flere handicaporganisationer har været inddraget med henblik på at afklare, hvordan løsningen bedst muligt indrettes til personer med handicap. DanID, som er den valgte leverandør af løsningen, har oplyst, at der foreløbigt arbejdes med løsninger til svagtsende, blinde og døvblinde. Det er planlagt, at udformningen af løsningerne, herunder brugbarhedstest, udføres i samarbejde med de relevante organisationer.

Initiativer under Universitets- og Bygningsstyrelsen

Tilgængelighed i forbindelse med byggeri

Videnskabsministeriet udgav i 2008 Tilgængelighedsstandard for undervisningsbyggeri - april 2008, med krav til indretning af bygninger ved ny- og tilbygning og i videst muligt omfang ombygning af alt byggeri under Universitets- og Bygningsstyrelsen. Af standardens cirka 300 tilgængelighedsemner er halvdelen øget i forhold til indretningskrav i seneste Bygningsreglement (BR08).

Det bemærkes, at standarden er blevet til som en del af Universitets- og Bygningsstyrelsens arbejde med at forbedre tilgængeligheden i eget byggeri.

Tilgængelighedsstandarden vil løbende blive revurderet og opdateret i forhold til udviklingen indenfor området.

Tilgængelighedsstandarden vurderes også løbende i forhold til de konkrete byggeprojekter, der er iværksat, ligesom arbejdet med tilgængelighed i en byggesags forskellige faser.

Vedrørende anvendelse af tilgængelighedsstandarden i forbindelse med ombygning vil Universitets- og Bygningsstyrelsen forpligte sig til at efterleve formålsbeskrivelsen om anvendelse "i videst muligt omfang".

Eksisterende byggeri: Videnskabsministeriet har nu fuldt ud implementeret den i 2001 gennemførte tilgængelighedsregistrering - og i 2003 prisatte (ca. 500 mio. kr.) - af ejendomme under SEA (den statslige ejendomsadministration) til undervisningsformål i Bygningssynsrapporterne for alle de berørte bygninger inkl. deres udearealer.

- Universitets- og Bygningsstyrelsen vil ved det fremtidige planlægningsarbejde af vedligeholdelse og ombygninger drage omsorg for, at de registrerede tilgængelighedsmangler vil blive løst i form af overholdelse af bygningsindretningskrav i BR95.
- For så vidt angår de udvendige arealer gør Universitets- og Bygningsstyrelsen sammen med Statens Byggeforskningsinstitut (SBI) forsøg med at vise adgangsforhold til uddannelsesinstitutionerne på Holmen.

Dette sker ved at gennemgå udearealerne tilgængelighedsmæssigt, illustreret med foto af tilgængelighedsproblemer, der skal lægges på en hjemmeside.

- Universitets- og bygningsstyrelsen vil som led i ligebehandling overveje denne form for hjemmesidevisning på universiteterne som borgeroplysning for handicappede ved at vise adgangsforholdene som almen oplysning om tilgængelighedsforholdene i campusområder. Dette vil ske i samarbejde med det enkelte universitet.

Vedrørende forbedret studievejledning mv.

For at styrke tilgængeligheden i forbindelse med studievejledning har Videnskabsministeriet taget kontakt til Kulturministeriet og Undervisningsministeriet. Målet er blandt andet at forbedre informationerne om tilgængelighed samt mulighederne for tilskud til hjælpemidler, når den handicappede søger optagelse på et studie.

Skatteministeriet har oplyst følgende:

Fra hele Skatteministeriets koncern er tilbagemeldingen, at der inden for Skatteministeriets område i øjeblikket ikke er selvstændige initiativer på handicapområdet.

Vi skal dog bemærke, at der gennem tiden er gennemført mange initiativer – bl.a. er alle bygninger handicaptilgængelige. Der bliver lagt vægt herpå ved indgåelse af lejemål.

Herudover kommer, at der er en rummelighed på arbejdspladserne, og at der gøres en indsats for at hjælpe medarbejdere med nedsat funktionsevne.

I SKAT arbejdes der herudover med implementering af en ny portal, som forventes implementeret fra september 2009 og frem. I forhold til personer med handicaps vil implementeringen give en væsentlig bedre og optimal løsning i forhold til at kunne høre en tekst - frem for at læse på hjemmesider.

Statsministeriet har oplyst følgende:

Statsministeriet har ikke på nuværende tidspunkt igangværende eller kommende initiativer af relevans for handicapområdet.

Transportministeriet har oplyst følgende:

Transportministeriet arbejder på at lægge sidste hånd på en tilgængelighedspolitik inden for transportområdet for mennesker med et handicap. Politikken forventes offentliggjort efter sommerferien efter en høring blandt handicaporganisationerne.

Projektets overordnede formål er at formulere og formidle de centrale principper, der lægges til grund for inddragelsen af handicaphensyn på tværs af Transportministeriets koncern, være med til at forme rammerne for den fremtidige indsats samt understøtte kommende politiske drøftelser på området. Projektet

skal tillige synliggøre en række tiltag, som allerede er taget eller planlægges med henblik på at forbedre tilgængeligheden i transportsystemet for handicappede.

For at fremme det løbende samarbejde og konstruktiv vidensudveksling nedsætter Transportministeriet ifm. lanceringen af tilgængelighedspolitikken et dialogforum bestående af relevante ministerier, handicaporganisationer og transportudbydere, som vil mødes én til to gange årligt. Formålet er at drøfte temaer, som de respektive deltagere ønsker at sætte på agendaen, samt konkrete handlinger.

Transportministeriet lavede i 2007 en udredning med det formål at skabe et overblik over mangfoldigheden af eksisterende kørselsordninger for mennesker med handicap. Den er tænkt som et bidrag til den løbende diskussion af, hvordan tilgængelighed kan forbedres for handicappede personer.

I 2007 blev der ligeledes gennemført en kvalitativ analyse af blinde- og svagtseendes særlige transportvilkår. Begge udredninger er gennemført som led i projektet "Nye og nemmere veje" og er finansieret af midler fra satspuljen 2006.

På baggrund af den omtalte analyse er der fra 1. januar 2009 taget endnu et initiativ med relation til "Nye og nemmere veje" – tredje fase i dette projekt. Et pilotforsøg med en kørselsordning for blinde og svagsynede, der ikke er inkluderet i den individuelle kørselsordning, gennemføres i øjeblikket og frem til årsskiftet for at klarlægge behovet for en evt. udvidelse af den nuværende ordning. I forsøget samarbejder Transportministeriet med Movia Flextrafik, Dansk Blindesamfund og Tetraplan A/S, der fungerer som procesrådgiver/analysepartner.

Undervisningsministeriet har oplyst følgende:

Undervisningsministeriet skal bidrage med følgende:

Lov nr. 353 af 6. maj 2009 om ændring af lov om folkeskolen (Ændring af procedure for henvisning til specialundervisning i enkelte fag)

Hensigten med denne ændring af folkeskoleloven er at forenkle henvisningsproceduren til specialundervisning, således at det bliver muligt for skolens leder at henvise en elev til specialundervisning i enkelte fag uden at inddrage Pædagogisk Psykologisk Rådgivning (PPR). Den forenklede procedure forudsætter, at elevens behov er indlysende, og at skoleleder og forældre er enige om, hvilket specialpædagogiske tilbud eleven skal have.

Lovændringen skal ses som et led i bestræbelserne på at afbureaukratisere, men forventes derudover at nedsætte ventetiden på specialundervisning.

Lovændringen træder i kraft 1. august 2009

Ny vejledning om specialundervisning for voksne

Vejledningen skal uddybe loven og bekendtgørelsen om specialundervisning for voksne. Vejledningen vil indeholde beskrivelser af bl.a. tilbuddet, specialundervisningsbegrebet, henvisningen, Den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO), deltagergrupper, udbydere, personale og kvalifikationer, lokaler, hjælpemidler, befordring, mellemkommunale betalinger, klageadgangen og anden lovgivning med relationer til specialundervisning for voksne.

Vejledningen forventes udstedt medio 2009.

Vejledning om sagsbehandlingen i sager om specialundervisning og specialpædagogisk bistand i kommunerne

Vejledningen er en praktisk hjælp til at tilrettelægge og gennemføre et godt sagsforløb og indeholder blandt andet en tjekliste til brug for sagsforløbet.

Vejledningen er blevet til ved et samarbejde mellem Styrelsen for Evaluering og Kvalitetsudvikling af Grundskolen, der fungerer som sekretariat for Klagenævnet for vidtgående specialundervisning, Undervisningsministeriet, KL, Danske Regioner og Danske Handicaporganisationer

Vejledningen henvender sig først og fremmest til de myndighedspersoner, der har ansvaret for at træffe afgørelse om specialundervisning/specialpædagogisk bistand. Det vil sige skoleledere, børne- og kulturchefer, kommunale sagsbehandlere og PPR-medarbejdere.

Vejledningen blev udstedt i december 2008.

Vejledning om specialpædagogisk støtte i overgangen til og på ungdomsuddannelserne

Undervisningsministeriet har på baggrund af en henvendelse fra Danske Handicaporganisationer igangsat et arbejde med udarbejdelse af en vejledning, som omhandler specialpædagogisk støtte i overgangen til og på ungdomsuddannelserne. Vejledningens formål er at tydeliggøre institutionernes forpligtigelser i forhold til iværksættelse af specialpædagogisk støtte.

Vejledningen forventes udstedt ultimo 2009.

Bekendtgørelse nr. 873 af 1. september 2008 om særlige tilskud til specialpædagogisk bistand ved ungdomsuddannelser

I forhold til den tidligere gældende bekendtgørelse, jf. bekendtgørelse nr. 1458 af 13. december 2006, er der med bekendtgørelse nr. 873/2008 foretaget ændringer i kapitel 5 om tilsyn og klagerregler. Ændringerne præciserer institutionernes ansvar.

Efter bekendtgørelsens § 16, stk. 2 og 3, pålægges institutionerne at meddele styrelsens afgørelser om støtte til specialpædagogisk bistand til eleven snarest og senest en uge efter afgørelsen er modtaget. Endvidere pålægges institutionen at sikre sig, at eleven har mulighed for umiddelbart at tilegne sig afgørelsens indhold samt bliver bekendt med klageadgangen.

Bekendtgørelsen trådte i kraft den 15. september 2008.

Lov nr. 1408 af 27. december 2008 om ændring af lov om statens uddannelsesstøtte (Forhøjelse af fribeløb, forsørgertillæg og handicaptillæg, ophør af dobbeltklipordningen, obligatorisk digital ansøgning, fleksibel låneordning m.v.)

Med ændringen af lov om statens uddannelsesstøtte (SU-loven) blev fribeløbet i måneder med SU forhøjet med 1.500 kr. for studerende ved videregående uddannelser. Forhøjelsen af fribeløbet gælder også for de studerende, der har et reduceret fribeløb i måneder, hvor de modtager stipendietillæg til handicappede studerende med en betydelig funktionsnedsættelse (handicaptillæg), jf. SU-lovens § 7, stk. 3. Efter forhøjelsen er det reducerede fribeløb er på 2.733 kr. (2009-niveau).

Ved samme lejlighed blev handicaptillægget forhøjet med 750 kr. pr. måned. Handicaptillægget udgør herefter 7.362 kr. (2009-niveau). Ved handicaptillæggets indførelse blev tillægget fastsat til at udgøre et beløb, der svarer til fribeløbet i måneder med SU. Forhøjelsen af handicaptillægget med 750 kr. svarer til halvdelen af de 1.500 kr., som fribeløbet generelt blev forhøjet med.

De relevante dele af loven trådte i kraft den 1. januar 2009.

Handicappuljen 2009

Undervisningsministeriets handicappulje yder tilskud til forsøgs- og udviklingsprojekter, analyser, udredninger, evalueringer og initiativer af forskningsmæssig karakter samt undervisningsforsøg inden for områderne specialundervisning for børn, unge og voksne samt uddannelse og handicap. Puljen er på 2 mio. kr.

I 2009 prioriteres ansøgninger inden for temaerne

- Specialundervisning og matematik
- Specialundervisning og folkeskolens ældste klasser
- Specialundervisning og tosprogede børn og voksne
- Evalueringsmodeller til at dokumentere progression og effekt af specialundervisning.

Redegørelse til Folketingets Uddannelsesudvalg om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov

I den løbende evaluering af uddannelse for unge med særlige behov består evalueringen i foråret 2009 af redegørelser fra de regionale udviklingsråd af en

undersøgelse af, hvilke typer af medarbejdere der indgår i uddannelsesplanerne, elevdata, herunder oplysninger om forsørgelsesgrundlag fra UNI-C Statistik & Analyse, erfaringer fra satspuljeprojekterne HUG (Helhedstænkning i Uddannelsesgarantien) og KLAP (Kreativ, Langsigtet Arbejds-Planlægning) samt oplysninger om antal og arten af klagesager inden for ungdomsuddannelse for unge med særlige behov.

Undervisningsministeren vil på baggrund af evalueringen udarbejde en redegørelse herom til Folketingets Uddannelsesudvalg i september 2009.

It-støttede undervisningsformer

Styrelsen for Evaluering og Kvalitetsudvikling af Grundskolen administrerer en pulje til forsøg med it-støttede undervisningsformer.

Der findes forskellige it-hjælpemidler - teknologisk og programmæssigt - der kan anvendes i undervisningen af børn og unge med særlige behov. Det gælder især til børn med problemer i læsning, skriftlig fremstilling, matematik og engelsk, men også børn med sprogvanskeligheder, koncentrationsvanskeligheder, adfærdsproblemer og kommunikationsvanskeligheder samt børn, der i en længere periode er ramt af sygdom.

Formålet med puljen er at forbedre udbyttet af undervisningen for elever med særlige behov og andre udsatte elever ved at udvikle særlige it-støttede undervisningsformer. Forsøgene med it-støttede undervisningsformer skal bidrage med viden om, hvordan teknologiske hjælpemidler bedst anvendes i forhold til de nævnte målgrupper, og hvordan undervisningen organisatorisk tilrettelægges, således at disse hjælpemidler udnyttes optimalt.

Puljen finansierer forsøg med organisering af særlige it-støttede tilrettelæggelses- og undervisningsformer. Puljen er på 4,7 mio. kr. fordelt over to ansøgningsrunder i henholdsvis april og december 2009.

Evaluering af forsøgsklasser for gymnasieelever med Aspergers syndrom

Undervisningsministeriet fik i 2007 fra satspuljemidlerne bevilget 10 mio. kr. til at gennemføre en række 3-årige stx-forløb på forsøgsbasis for gymnasieelever med Aspergers syndrom.

Den første forsøgsklasse blev igangsat 1. august 2007 på Høje-Taastrup Gymnasium. Yderligere to forsøgsforløb blev igangsat i 2008 på henholdsvis Høje-Taastrup Gymnasium og Paderup Gymnasium.

Formålet med de tre satspuljemiddelforsøg med gymnasieforløb tilrettelagt for unge med Aspergers syndrom var at give denne særlige gruppe af unge mulighed for at gennemføre en gymnasieuddannelse på lige fod med andre unge.

Undervisningsministeriet bad medio 2008 Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) om at gennemføre en devaluering og en slutevaluering af disse tre forsøg. Forsøgsklasserne bliver således løbende evalueret af EVA.

Slutevalueringen, der forventes færdig i efteråret 2011, vil komme med en række anbefalinger i forhold til elever med Aspergers syndrom og deres placering i gymnasiet.

OECD-projekt om undersøgelse af handicappedes overgang til videregående uddannelse eller job.

Undervisningsministeriet deltager i OECD-projektet "Pathways for Disabled Students to Tertiary Education and Employment". Hensigten med dette projekt er at finde gode og efterlignelsesværdige tiltag, der kan lette studiehverdagen for unge med en funktionsnedsættelse. Som et led i projektet har OECD's projektleder i maj 2009 været en uge i Danmark, hvor 13 centrale interessenter på området blev interviewet. Der er herudover udarbejdet en dansk landerapport, som er en statusbeskrivelse af gældende bestemmelser på området.

Projektets centrale fase er en treårig forløbsundersøgelse, som blev igangsat december 2008, og som forventeligt kan bidrage til, at vejledningen af studerende med en funktionsnedsættelse optimeres yderligere.

Økonomi- og Erhvervsministeriet har oplyst følgende:

På Økonomi- og Erhvervsministeriets område er Erhvervs- og Byggestyrelsen ansvarlig for byggesystemet, der indeholder en række krav til handicappet indretning af byggeriet. Nedenstående redegørelse vedrører således handicappolitiske initiativer i relation til tilgængeligt byggeri.

Bygningsreglement (BR 08) FN – konventionens betydning

Danmark tiltrådte i 2007 FN's konvention om rettigheder for personer med handicap. Konventionen indeholder blandt andet en artikel (artikel 9) om tilgængelighed. I henhold til denne artikel skal deltagerlandene træffe foranstaltninger til at sikre, at personer med handicap, på lige fod med andre, har adgang til de fysiske omgivelser. Herunder nævner konventionen helt konkret, at deltagerlandene skal sørge for, at offentligt tilgængelige bygninger og andre faciliteter har skiltning med punktskrift og i letlæselige og letforståelige former.

I første omgang skal bygningsreglementets tilgængelighedsbestemmelser derfor udvides, således at reglementet bringes i overensstemmelse med konventionens krav til skiltning med punktskrift og i letlæselige og letforståelige former. Konventionens krav implementeres ved den kommende ændring af reglementet, som forventes at ske i 2010.

Tilgængelighedspuljen 2009

Ved efterårets satspuljeaftale blev det besluttet at afsætte i alt 25 mio. kr. over de kommende fire år (2009 – 2012) til fortsat at forbedre tilgængeligheden for

handicappede til eksisterende offentlige bygninger med borgerrettede servicefunktioner. Tilgængelighedspuljen udgør i 2009 ca. 12. mio. kr., heraf er 8 mio. satspuljemidler og 4 mio. kr. er overført fra sidste års pulje. Tilgængelighedspuljen er annonceret landsdækkende.

Puljen kan søges af kommunale, regionale og andre offentlige institutioner. Tilskuddet fra puljen skal gå til konkrete forbedringer af tilgængeligheden til de nævnte bygningskategorier.

Projekterne skal for at komme i betragtning opfylde en række kriterier, der er beskrevet i det offentliggjorte materiale om puljen. Blandt andet skal projekterne opfylde et eller flere af de 8 konkrete tilgængelighedskrav der findes i bygningsreglementet. Kravene drejer sig om etablering af handicptoiletter, elevatorer, handicapparkeringspladser, teleslynger, niveaufri adgang og tilskuerpladser for mennesker med handicap.

Fristen for ansøgning er 15. september 2009. Ansøgningerne vil på baggrund af en faglig vurdering fra Statens Byggeforskningsinstitut blive behandlet i et rådgivende udvalg bestående af Erhvervs- og Byggestyrelsen, Danske Handicaporganisationer, Kommunernes Landsforening samt hhv. en arkitekt og en ingeniør med særlig indsigt i handicaptilgængelighed.

Analyse: Tilgængelighedens rationalitet

I redegørelsen fra september 2008 fremgår det, at formålet med analysen er at belyse begreberne tilgængelighed og design for alle på en måde, der styrker

- myndighedernes mulighed for at formulere en hensigtsmæssig politik for tilgængelighed
- praktikernes muligheder for at agere vellykket ved tilrettelæggelsen og udførelsen af byggeriet og
- samfundets mulighed for at opnå økonomisk og menneskeligt bæredygtige løsninger.

Første fase af analysen blev færdig ultimo 2008. Med ratifikationen af FN's konvention om rettigheder for mennesker med handicap introduceres en række begreber indenfor det tema, der i dansk sammenhæng betegnes som tilgængelighed. Derfor har Erhvervs- og Byggestyrelsen valgt at videreføre analysen med det formål at få klarlagt disse begreber og især deres betydning for, hvordan man i dansk kontekst kan efterleve internationale forpligtelser til at sikre ligebehandling og lige adgang til det byggede miljø.